

לך לך

לך לך יב, איב: וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל-אַבְרָם* לְךָ-לְךָ מֵאֲרֶצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ
וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי
גָּדוֹל** וְאֲבָרְכְךָ וְאֶגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה:

13/02/2019

פב

רמז במארוז"ל (פסחים קיז, ב) דאומרים „אלקי אברהם .. יצחק ..
ויעקב“, ואח"כ „מגן אברהם“, דיצחק ויעקב – בחי' גבורה ותפארת
באמצע, מחבר הב' פעמים אברהם – בחי' חסד, ועד"ז הוא בתקיעת
שופר „תשר"ת“, ומרמז זה בהמשנה (מקואות פ"ו מ"ז) עירוב מקואות
כשפופרת (מלשון שופר) הנוד ב' אצבעות – אצבע ואמה וכו'

אמר רבי שמעון בן לקיש „ואעשך לגוי גדול“ זהו שאומרים אלקי
אברהם, „ואברכך“ זה שאומרים אלקי יצחק, „ואגדלה שמך“ זה
שואומרים אלקי יעקב, יכול יהו חותמין בכולן, תלמוד לומר „והי'
ברכה“ בך חותמין, ואין חותמין בכולן (שחותמים במגן אברהם. ע"ש
ברשב"ם).

פסחים קיז, ב

בפסחים דף קי"ז ע"ב, והוא בילקוט פרשת לך רמז ס"ה, דבברכת
האבות אומרים, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, וחותמין
ומסיימין באברהם – מגן אברהם.

הרי שאברהם¹ הוא מלפנים ומלאחור, ובנתיים הוא יצחק ויעקב.

(* ראה לקמן סימן רלז הערה 3, טעם דאברהם בן מ"ח שנה דוקא, הכיר את
בוראו.

(** פרש"י „לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים וכו'“. ראה תורת לוי יצחק,
חידושים וביאורים בש"ס עמוד קצו, ביאור ענין ותיבת „דרך“ דמורה על גבורות ע"ש.

פב

(1 ראה עד"ז גם לעיל סימן ח.

כי אברהם בחי"ב חסד, יצחק בחי"ג גבורה, ויעקב בחי"ד תפארת. והוא ע"ד קולות דשופר תשר"ת, תקיעה לפני' ותקיעה מלאחרי', ובנתיים הוא שברים תרועה, תקיעה הוא בחי"ה אברהם, שברים בחי' יצחק, תרועה בחי' יעקב.

הרי שאברהם — חסד, הוא מלפני' ומאחרי'.

והנה עיקר תקיעת שופר הכתוב בפסוק הוא תרועה, כי תקיעת למדין⁶ מן שופר דיום הכיפורים של יובל, וגם שם לא כתיב בפירוש תקיעה, רק⁷ והעברת, תעבירו, שהעברה הוא קול פשוט דהיינו תקיעה. ובתרועה יש ב' דברים שברים — גנוחי גנח⁸, ותרועה — ילולי יליל. והשברים (בחי' יצחק) תרועה (בחי' יעקב)⁹ שבאמצע, מחברים¹⁰ הב' תקיעות.

(2) וכמ"ש (מיכה ז, כ) „חסד לאברהם“. ראה גם זהר ח"א דף מז, ב. תניא — אגרת הקדש סימן ה. מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים עמוד ד וש"נ.
(3) יצחק בחי' גבורה: ראה פרדס שער (כג) הכינויים פרק ד. מאמרי אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה ח"ב עמוד תקפ, ובהנסמן בהערות שם.
(4) ראה לקוטי תורה פרשת ואתחנן ה, ב ואילך. תורה אור פרשת נח יא, א.
(5) ראה זהר ח"ג — רעיא מהימנא פ' פנחס דף רל ע"ב. פ' אמור צט, ע"ב. תיקון נ"ה דף פח, ע"ב. פרי עץ חיים שער השופר פרק ד. קהלת יעקב ערך תקיעה, שברים, תרועה.

(6) ראש השנה לג, ב. „תנו רבנן מנין שבשופר ת"ל (ויקרא כה, ט) והעברת שופר תרועה, אין לי אלא ביובל, בראש השנה מנין, תלמוד לומר בחדש השביעי, שאין תלמוד לומר בחדש השביעי, ומה תלמוד לומר בחדש השביעי, שיהיו כל תרועות של חדש שביעי זה כזה, ומנין שפשוטה לפני' ת"ל והעברת שופר תרועה, ומנין שפשוטה לאחריה, ת"ל תעבירו שופר, ואין לי אלא ביובל בראש השנה מנין ת"ל בחדש השביעי שאין ת"ל בחדש השביעי מה ת"ל בחדש השביעי שיהיו כל תרועות החדש השביעי זה כזה.

(פרש"י: שאין תלמוד לומר בחדש השביעי, דהא כתב לן בכמה מקומות דיום הכפורים בחדש השביעי הוא, והכא יוה"כ כתיב. והעברת, פשוטה משמע העברת קול אחד. ביוה"כ תעבירו, הרי העברה תחילה וסוף ותרועה כתיבה בינתיים).

(7) ויקרא כה, ט. „והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשר לחדש ביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם“.

(8) גנוחי גנח, (פרש"י ר"ה לג, ב) „כאדם הגונח מלבו כדרך החולים שמאריכין בגניחותיהן“. ילולי יליל, (שם) „כאדם הבוכה ומקונן קולות קצרים סמוכים זה לזה“.

(9) ראה לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש עמוד רד וז"ל: השלישי רומז על מדת התפארת, קו האמצעי, שעולה עד פנימיות אין סוף וכו'.

כי קו האמצעי הוא כולו טוב שאינו ממנו יניקה וכו'. לא כאברהם שיצא ממנו

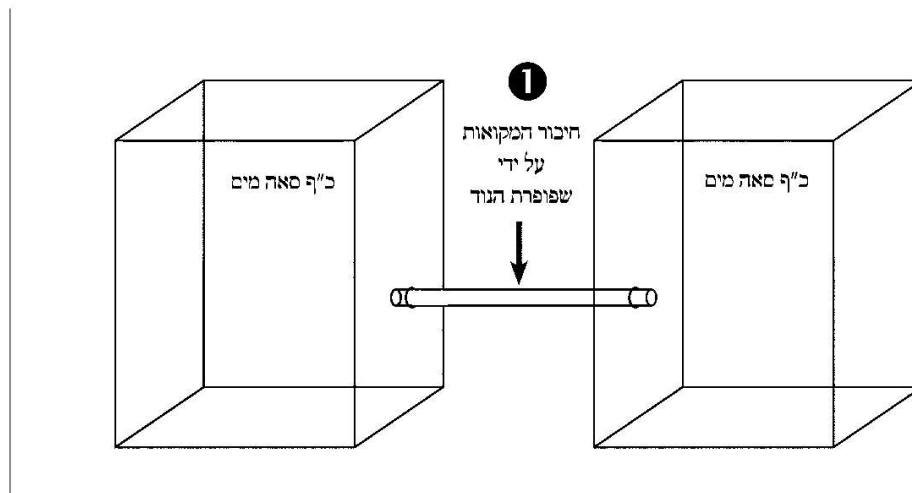
וי"ל דענין זה מרומז בהמשנה מקואות פרק ו' משנה ז':
 „ערוב מקואות“ — כשופרת הנוד, כעביה וכחללה, כשתי

אוצר החכמה

ישמעאל, ולא כיצחק שיצא כו', ויעקב קו האמצעי מטתו שלמה ... העיקר הוא יעקב.
 כמו בשופר נאמר בפירוש תרועה, ולא תקיעה ושברים ודו"ק.

10) בתורת לוי יצחק כאן מציין לפרי עץ חיים שער השופר פרק ד', דע"י התקיעות
 — חסד — נמשך בבחי' מקיף, וע"י השברים תרועה — גבורה ותפארת — בא
 ההמשכה בפנימיות. ע"ש.

11) ביאור המשנה: ערוב מקואות, עירוב שני מקואות שיהיו נחשבים כמקוה אחד,
 כגון שאין בכל אחד מהם ארבעים סאה, וכשמתערבים מימיהם על ידי נקב, הרי הם
 מצטרפים למקוה שלם של ארבעים סאה, וכל אחד מהם כשר לטבילה, כציור 1.

כשופרת הנוד, עירובם הוא על ידי נקב כרוחב השופרת שנותנים בפי הנאד, היינו:
 כעביה, של השופרת. וכחללה, ששיעור רוחב הנקב צריך להיות כעובי השופרת
 עצמה ורוחב חללה, והוא: כשתי אצבעות חוזרות למקומן, כשיעור שאפשר לסבב
 בחללו שתי אצבעות בריווח, כלומר כשיעור נקב עגול שקוטרו כרוחב שתי אצבעות,
 ומבואר במפרשים, שהכוונה לשתי אצבעות הסמוכות לאגודל (האצבע ואמה) כציור
 2. (משניות קהתי)

אצבעות חוזרות למקומן" (ופירוש הרע"ב וז"ל: עירוב מקואות, מקוה חסר שבצד מקוה שלם. אי נמי בזה עשרים סאה ובזה עשרים סאה ומתערבין המים דרך חריץ או נקב, שיעורו לצרפן ולהכשירן כאילו יש בכל אחד ארבעים סאה. כשפופרת הנוד כעובי וכחללה, של קנה שנותנים בפי הנוד, והיינו כשתי אצבעות חוזרות למקומן, מתהפכות ברוח בחלל הנקב, ושתי אצבעות שאמרו הם שתי אצבעות הסמוכות לגודל, הראשונה שבפס היד, דהיינו אצבע ואמה.)

עירוב מקואות, שנעשה מקוה בת מ' סאה, והוא מ' סאה מים, כי אברהם בחינתו מים — חסדים. וכמאמר¹² זכור אב נמשך אחריו כמים, והנקב כשפופרת הנוד, כשתי אצבעות.

שפופרת מלשון¹³ שופר.

שתי אצבעות הוא אצבע ואמה.

אצבע הוא הב' (מהגודל), והוא לנגד גבורה — יצחק, האב השני — בחי' שברים.

והאצבע הג', „אמה“ כנגד תפארת — יעקב, בחי' תרועה.

(12) תפלת גשם — שמיני עצרת.

(13) פירוש: מרמז ומבאר:

א) דכמו בתקיעת שופר „העיקר“ מה שזכר בקרא הוא תרועה (שהוא שברים תרועה), וה „תרועה“ מחבר ומצרף התקיעה לפני' והתקיעה אחרי', כן מרמז בענין המקוה, דה „שפופרת“ הנוד — מלשון שופר — מחבר ומצרף הב' מקואות. ב) השפופרת הנוד הוא שיעור שתי אצבעות, שהם „אצבע ואמה“, שהם האצבע השני' והשלישית שבפס היד, (הראשונה נקרא „אגודל“, השני' „אצבע“, השלישית „אמה“, הרביעית „קמיצה“, החמישית „זרת“, כציור 3).

נמצא, דה „אצבע“ השני' מרמז ל „גבורה“, (דהראשונה תמיד הוא חסד והשני' גבורה), והוא בחי' יצחק — שברים, והשלישית בחי' תפארת — יעקב הוא התרועה.

וכמו בתקיעות „שברים תרועה“ מחברים התקיעות, כן בהמקוה ה „אצבע“ ו „אמה“ (בחי' יצחק ויעקב) מחברים המקואות (בחי' אברהם) כדלקמן.

[וראה בפנים בתורת לוי יצחק, עוד רמזים וביאורים בהדמיון דשפופרת לשופר].

וכמו בהקולות דשופר תשר"ת, תקיעה מלפני' ותקיעה מלאחרי' ובנתיים הוא שברים תרועה, והשברים תרועה שבאמצע מחברים הב' תקינות ^{אוצר החכמה}

כן הוא בהנקב כשפופרת הנוד, שהוא כב' אצבעות — „אצבע ואמה" בחי' תרועה — מחבר הב' מקואות שלפנים מן הנקב ושלאחר הנקב, שיחשב כאלו הם מקוה אחת שיש בה מ' סאה. והוא:

כי אברה"ם הראשון שהוא כמו התקיעה שלפני' — אלקי אברהם, שקודם יצח"ק, הוא יותר¹⁴ על יצחק במספר מ'. ואברה"ם שלבסוף שאחר יעקב, שהוא התקיעה שלאחרי' — מגן אברהם, הוא יותר¹⁵ על יעקב במספר סא"ה.

הרי נעשה ע"י נקב כשפופרת הנוד, כב' אצבעות, עירוב מקואות, שנעשה מקוה בת מ' סאה, והוא מ' סאה מים — בחי' אברהם¹⁶.

והאמור דהב' אצבעות הם אצבע אמה, גבורה תפארת, בחי' יצחק ויעקב, הנה הם בין אגודל לקמיצה. אגודל הוא חסד, כמו שחסד נקרא גדולה, וכן ואעשך לגוי גדול, הוא אלקי אברהם, ואברהם נקרא¹⁷ האדם הגדול בענקים. וקמיצה הוא נצח שהוא ג"כ בקו הימין כמ"ש¹⁸ נעימות בימינך נצח, והוא קמיצה כמ"ש¹⁹ וקמץ הכהן, שכהן הוא בחי' חסדים, ועיין בלקוטי תורה להאריז"ל בדרוש העקידה בפירוש

(14) פירוש: אברהם בגי' 248, יעקב בגי' 182, החילוק ביניהם 248 — 182 = 66, בגי' סא"ה.

(15) פירוש: אברהם בגי' 248, יצחק בגי' 208, החילוק ביניהם, 248 — 208 = 40, הוא מספר „מ", רמז ל„מ" סאה מים שבמקוה.

(16) „ולפי כל האמור בס"ד יובן שענין תקיעת שופר הוא ע"ד כמו מקוה המטהרת, כי ענין תקיעת שופר הוא תשובה מעומק הלב, צעקה פשוטה, וגנוחי גנח וילולי יליל, שע"ז נטהר מעונותיו, כמו מקוה המטהרת, וכמ"ש (ירמי' יז, יג) מקוה ישראל ה' כו". (תורת לוי יצחק כאן)

(17) יהושע יד, טו. ראה ילקוט שמעוני יהושע רמז כג, וז"ל: דבר אחר האדם הגדול בענקים (יהושע יד, טו), אמר רבי זה אברהם, ולמה קורא אותו גדול, רבי לוי ורבי אלעזר בשם ר' יוסי בן זמרא פסיעותיו של אברהם אבינו היו ג' מילין. ר' יהודה ברבי סימון אומר מיל שנאמר (ישעי' מא, ג) ארח ברגליו לא יבא מי פעל, למפרע מיל ר"ת. (18) תהלים טז, יא.

(19) ויקרא ה, יב.

(20) ראה זהר ח"ג דף קמה, ב. תניא פרק נ. אור התורה ויצא עמוד קפא. לקמן

סימו פד.

אשר אהבת שקאי על נצח שאברהם אוהב אותן שהוא מן קו ימין
 והוא חסד ימין.

מתורת לוי יצחק, חידושים וביאורים בש"ס עמוד תיד

לך לך יב, ג: וְאֶבְרַכְהָ מְבַרְכֵיךָ וּמְקַלְלֵיךָ אֲאִיר וְנִבְרַכְוּ כְּךָ כָּל מְשַׁפְּחֹת
 הָאָרֶץ:

פג

ביאור הטעם, דבאברהם כתיב „ואברכה מברכך“, משא"כ ביצחק כתוב
 „ומברכך ברוך“

אוצר החכמה

כתיב ב' פסוקים.

ומברכך ברוך¹, שאמר יצחק ליעקב.

ואברכה מברכך שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם.

בפסוק ומברכך, קדים ומברכך ואחר כך ברוך, ובפסוק ואברכה,
 קדים ואברכה למברכך, (מה שאין כן בקללה קדים ומקללך לאאור).

והיינו, ומברכך ברוך הוא כשמתחלה יברכך הם, אז הקדוש ברוך
 הוא יברך אותם, מה שאין כן אם עדיין לא ברכו הם, אלא שעתידין
 לברך, אינו מברך אותם הקדוש ברוך הוא מפני שהם עתידים לברך.

ובפסוק ואברכה, שכתוב מקודם ואברכה, הוא שהקדוש ברוך הוא
 מברך את העתידים לברך אם אפילו לא ברכו עדיין, מאחר שבדעתם²
 לברך.

ויצחק שבחינתו הוא³ גבורה מדת הדין, הנה מדת הדין נותנת
 שדוקא אם ברכו הם תחלה, אז מברך אותם הקדוש ברוך הוא.

פג

- (1) בראשית כז, כט. (ראה שיחות קודש ה'תשל"ו ש"פ נשא סעיף ו).
- (2) ראה מפרשי התורה עה"פ. כלי יקר, אוה"ח ועוד. והביאור כאן בלקוטי לוי
 יצחק, מבאר ה"חילוק" בהלשונות בין אברהם ויצחק וד"ל.
- (3) ראה זהר ח"ג דף עט, א. פרדס שער (כג) הכינויים פרק ד. מאמרי אדמו"ר
 הזקן על פרשיות התורה ח"ב עמוד תקפ. ובהנסמו שם.